

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Courier.)

Число 27

Четвртакъ 8 Априла 1843.

Год. III.

С Р Б И
у
МОНАРХИИ АВСТРИЙСКОЙ
СВОМУ КРАЛЮ
ФЕРДИНАНДУ V
НА ДАНЪ РОЂЕНИЯ

7-ог^о Априла.

Много лѣта о Милниа' цвѣте
Благодатанъ међу нама стой
Светске сиље Слави Т' да непрете.

С. —

Гле! побеже тама кивна
И престаде быти поћь, —
Свану свима зора дивна
Даде души нову моћь! —
Обасяло сунце слјино
Мило сваког' лица видъ —
Свака душа пита тайно
Топли' чувства светій стидъ.

ФЕРДИНАНДА благог' краля
Дарива нам' д'насъ- Богъ,
Да подигне како вала —
Правде свете дичный рогъ; —
Одъ свуд' браћа просе сложно
Молби Творацъ да је благъ; —
Да им' пода срдце можно
И да згине клетій врагъ! —

Да! и Срби просе исто —
Просе души своїй рай —
Волю добру- срдце чисто —
И у бою да су змай:! —
Да покажу злобної свету —
Да нецене животъ свой,
Нат' за судбу маре клету —
Само кадъ је за домъ бой;! —

За домъ, краља и огњиште —
Увѣкъ Србинъ живи — мре —
Радо иде на боиште
Певаюћи горе — вре; —
Зато браћо сложно амо —
Сложно пустимо гласе садъ —
Богу песму попеваймо,
Свак' овако старъ и младъ:

„О! преблагай даруй Боже!
„Твом' Питомцу да је здравъ,
„Здравъ за дуго да нам' може
„Путъ казиват' к' срећи правъ; —
„Дай! да с' Влада Тобоиъ дана
Ширине већ' ма свакій данъ —
„Као кедаръ што Ливана —
„Свой на далъ баца станъ!!

У Новом' Саду 1843

Ђорђе Јовановићъ,

ПУТОВАНЪ ИЗЪ ЦАРИГРАДА

у Сірію по Карлу Тратнеру списано.

одъ

Димитрія Арнота.

Год. 1840 23 Декемврія кренемо се съ мермерногъ мора, и 14 зоромъ, къ **Дарданелскимъ тврдынямъ** приспѣмо; кое смо тврде обколѣне у добромъ станю нашли. Мой в задатакъ быво, ове тврдыни, у могуїну обрану, противъ непріятеля поставити; но будући да се Мехмедъ Али до нашегъ тамо долазка покорю, нисамъ дѣло започео. — Погледъ ми се разсую по дивнымъ полянама **Троє**. Овде самъ она два красна брада видію, за коя веле да су гробъ Хектора и Патровла. — Ніє можно, да милымъ жаромъ прошлости не запламте груди путника, кадъ лѣпе предѣле Азіе, древну колевку **Позіе** и витежства посмотрі. Обстоятелства ни су ми допустила, да у накрѣсть землѣ ове прођемъ, паропловъ в хитринъ летомъ пресецао крозъ предѣле **Дарданелске**. — Станови топова, понайвише су нестрапными и не-покретными топовима снабдѣни. Турци мисле, да се Стамбуль дотле отети неможе, докъ га ови грди топови окружаваю; но я слабо бы се смѣю ослонити на нынѣ, будући да в изъ малы топова поузданіе пуцанѣ. — Градови турски могу се легко са одострагъ стоећи брада освоити. Я би у пріятномъ вѣтру съ морскомъ силомъ упркосъ узкогъ пута **Дарданелскогъ** овде препловіо, ёрь ноћомъ пуцанѣ ніє поуздано, тако бы легко съ бедема бранећи се топови мету промашити могли. — Лѣпо в време пратило нась; на скоро, и последний градъ оставимо. Поредъ острова упустимо се у онай прокопъ, надъ коимъ лежи знаменитый градъ **Тонедосъ**. — Каковы мі споменъ узбуди се у нама, кадъ смо

кrozъ прокопъ овай пловили; овде смо видили **Лесбъ**, съ когъ као канда умилне пѣсме Сафа чакъ у равно море струе. — Зоромъ сутрашнѣгъ дана, у пристаниште **Смирне** запнемо котве, и изићемо на суво. Докъ се капетанъ нашъ съ товаренѣмъ за **Шаровозъ** нужногъ каменогъ угля бавио; мы за то време промотримо пазаръ, кои ніє тако знаменитъ као **Цариградскій**; но продавнице Французски, а особито Енглезски трговаца, съ свакомъ струкомъ скupoцѣне Европейске робе, украшене смо видили. Ихъ к чивутинъ дотле се навезо, докъ нась ніє на саямъ робова одвео. Нѣколико издрпаны Арапкиня было въ, што смо видили, и све су вообщите сожаленія достойне. —

Будући да мы Европейцы, слабо понятія о робопродању имамо; зато ћу коју рѣчъ о томъ прословити. — Внутренѣ-Африканскe робове прво у Каиро, одавде у Александрию, Сірію, Смирну, и Цариградъ уносе. Мехмедъ Али в трговину дозволio и Христіянски Арапкиня, кое је у Султановој држави забранено. — Ово Аліје дозволенѣ Христіянни су на свою ползу обратили, те купую Христіянке, и тако у Сіріи, у свакој кући Христіянской, има робкиња. — Овакове се обычно одъ 9-10 година продаю, и за службу употребљаваю. Џана је једне 100 форинтије сребра. Абісінянке су скуплѣ, 200 форинтије, зато што су одвећи лѣпе, и немаду оногъ несносногъ задая, као Арапкиње. — Одавде одијшимо на поредъ Смирне лежећи брегъ уградъ; кои премъ да се одъ дана на данъ руши; опетъ се зато познає да је огледало старогъ вкуса био. Много смо турака видили каменѣ одъ овогъ развалина разносити. — Съ брега овогъ на море, и унутрашњость Азіе побудителанъ в изгледѣ. Јошть смо у Смирни лѣпъ војничкій станъ, и печатнико видили, гдѣ се „*co de l'orient*“ печат

та; притомъ и дѣйнике (Agent-e) свію морски владѣтеля. У овомъ пристаништу, евагда у преправности стое ратне лађе свію велики сила. Аустрійски ратны шайка „Леванте“ на обрану трговине, одавде є редовный полазакъ. — У вече подъ вѣтаръ пустимо разапета вѣтрила, при сяйной мѣсечини, къ Родусу по ѡемо, и сутра данъ у вече подъ ныимъ котве спустимо. Горомъ се одма къ ономъ приморю упутимо, гдѣ є нѣгда Колосъ суштествовао; но овомъ є већи и трага нестало; ёдва су намъ стопе ногунѣговы показати могли. — Кадъ читамо, да су изъ међу ногунѣговы лађе пловиле, то треба да скеле разумѣмо; ёрь є и сво примѣрѣ тако мало да до нѣга веће лађе допрети немогу. Ко у овай островъ ступи, ніје можно, да се оны, рѣдки и дивни приключенија, којасу се овде сбыла, не опомене. Познато є каквомъ су се храброску христіјани съ непріятелемъ ныновогъ имена овде борили. Съ каквомъ су славномъ смрѣу последни коняници овде погинули; и садъ овай прекрасанъ островъ подъ ярмомъ тиранства турскогъ звѣроподобно стенѣ. — О кадъ бы врачебнымъ прутомъ на ново подићи мого овде лежеће юнаке; да съ клонутомъ већь снагомъ турскомъ мало се проборе. — Градъ острова овогъ смо са свію страна промотрили; по бедеми и обкону судећи, рекли бы да є јоштъ у добреји снаги. Нема тогъ юнака, који бы съ ладномъ немарноску, у овай градъ, корачити могао; кадъ помисли; како су мили праотцы нѣгови, за свету вѣру христянску, у крви собственной и браће свое издисали. — Поредъ тако славни прајдѣдова нашій, како смо мали мы, и недостойни ныюви потомци. У насъ се душевно благо за ништа држи. Зауставленѣ трговачкогъ течая, забрана уноша отрова каквогъ, и друга овымъ по-

добна єсу оне увреде, за кое одмастити латамо се оружја. — Одъ глуши турака бадава смо разпитивали, за много славный господскій сокакъ (Strada de Gavaliere) о нѣму ни понятія нису имали; на послѣдку нѣкій издрпанъ Французъ тамо насељ одведе. — Съ каквомъ тронутомъ чувствителноску корачали смо овымъ сокакомъ. Тамна древность покрила єву кратоту. Самртина тишина, нѣмо ћутање, и ни једне душе у овомъ сокаку видили нисмо; лупа конјски копита одзвивала се преко и уздужъ; стазе су травомъ обрастиле, и тако є изгледало као да у цѣлой околини ни једне живе душе нема. Мы смо се радовали, а и дивили, гдѣ турци свето ово мѣсто чествую. Овде смо на градской капи видили гербъ коняника Француза, кои су последни овде владали, и чудили смо се, како га турци замазали ни су, особито гдѣ крстъ на нѣму изображенъ стои. — Окружје в града овогъ у царству била найвеликолѣпније. Палме, поморанџе, лимуни, смокве, найпріятнији у свету предѣль издаю. Једна се поморанџа, за $\frac{1}{2}$ крайцаре купує. — Одавде се кренемо и за два сата у Сирско приморје приспѣмо; кое є тако велико, да цѣлогъ света лађе примиti може. У Гвериера Аустріјску се фрегату преселимо; на којој є Фрiderикъ Ерцерцогъ био заповѣдникъ, и одъ Бандиера Адмирала примимо новаца за путъ. На востоку Талире Маріје Тerezије найвише цѣне; кое у Валенцији съ царичињемъ ликомъ на ново кую; съ којима плаћају войску левантискју; и насељу су съ овакима изплаћивали, съ ныима смо цѣлу Сирју проћи могли, а на онимъ дукатима, кое смо изъ Беча донели, много смо изгубили.

(продуженje слѣдује.)

ОДГОВОРЪ

Гд. А. Драгосављвићу на његово филологично изјаснене речи чести и чести у Скоротечију числу 18 стр. 110.

Честь и часть. Ове две речи, ма незнамъ одъ куда, и како происходиле, остаю у Србскомъ јзыку, и у Србскомъ Народу во вѣки непремѣне, као што и єсу, и имаду свака по себи свое право, и смыслу слично означенѣ, коимъ се Србскій Народъ служи.

У нашему Србскомъ јзыку, дакле и у Народу, позната є речь честь, подъ именомъ **Ехре**- поштенѣ, а не подъ именомъ (**Ехеил**- діо- парче, комадић) као што наоди Гд. А. Драгосављвичъ.

Тко є видіо да Србљинъ говори: дай ми честь (мѣсто комадић) хлѣба. До би ћу честь (мѣсто діо) отчинства. Ово ми є запало у честь, (мѣсто у діо)? — Него у Србскомъ разумѣва се честь (као што сви знамо) подъ именомъ- **Ехре**- поштенѣ. Та и пукій простакъ каже: честанъ- или поштенъ- човекъ- **ehrlicher Mensch**- **ein Ehrenmann**. Теби брате честь и поштенѣ- **Ehre und Respekt**. Говори се такођеръ честитъ - **ehrenteich**. Онъ ће быти честитъ човекъ - **es wird aus ihm ein ehrlicher Mensch werden**. Онъ є посто честитъ- **ehrenteich**. Подъ именомъ честитъ, разумѣва нашъ Народъ: и поштенъ, и богатъ и имућъ. Да є што честито (вели пословица) као да бы човекъ реко: честно, поштено, валино, лѣпо користно не бы мене ни запало. А не говори ли се: Честитый Царе, у смыслу, као могући пресретный, поштена преиспунђи ћи. Када бы дакле у Србскомъ Честь **Ехеил** парче, комадић и діо, а честитъ- **вѣтеил**- значило; то бы се онда разумѣвало, и говорило: честитый царе- **вѣтеилтер Kaiser!** —

А да тко упыта найпростієгъ селянина (Србљина да му каже) што є то

честница? Онъ бы му по свой прилики овако одговорio: Честница є хлѣбъ- колачъ- кои се ломи у духовномъ веселю, за славу и честь рождества Христова, као и за благословъ, здравље, плодъ и родъ, кућевне дружине. А не бы му одговорio, да є (честница) діоница, діоба, или изъ комадића (тѣстаны честіј), умѣсита и печена лепиня! —

Та и у словару Гд. Вука, — кои у истраживанию старине, и у знаню староставны книга, додуше прво мѣсто заузима - стои написано на стр. 899. честь- **Ехре**, а не (**Ехеил**- діо парче) и честитъ- **ехренреих**, а не (**вѣтеил**).

Што є друго и честитанѣ (**Glückwunsch- Gratulation**) него желенї честногъ, поштеногъ, и напредногъ живота, зато се говори, када долазе гости ко крестномъ имену (у светчаре): Добаръ вече, и честиго ти было свето; равно тако: Честитъ ти бадњий дань. Честитъ ти Божић! Честитъ ти новорођеный сынъ!

Честь у Србскомъ чита се вазда као честь, и значи гостба- **Gästmahl**-(тал. **con-vitto**) и не значи **Ехре**- поштенѣ, (тал. **onore**). Частити се, гостити се- **sich begästigen**- **fracktiren**. Говори се и. пр. позвать самъ на честь - **ich bin auf ein Gästmahl eingeladen**. Быо самъ на части. Мой приятель држао є велику честь **И** о овой речи увѣри ће се свакъ у истомъ словару Гд. Вука (кои є точно по простонародномъ говору састављић) на стр. 895. где стои написано: Честь **Gästmahl**, а не (**Ехре**- поштенѣ). Донесо є кумъ честь, (кумовска єстыва на свадбу)- **der Beistand hat das Gästmahl gebrägt**. Ово исто посвѣдоџава намъ и наша народна пословица: нуђенъ као и чашћенъ- **begästigt**. —

Ако ли се гди у нашемъ Народу говори, и разумѣва: на честь му - **es soll ihm zur Ehre dienen**, то ће се ямачно говорити, по провинцијализму; докъ по идотизму Срб. јзыка честь значи **Gästmahl**- гостба;

Услѣдователно, ни в общтый, ванъ по-
единий говоръ; єръ Србљи вообщте го-
вore: (мѣсто на часть му) нека му бу-
де. —

Што се пакъ говори: частный постъ,
частный крестъ, то опеть са тымъ не-
разумѣва се - ehrlicher Fasten, ehrliches Kreuz -
(подъ именомъ частный). Народъ нашъ
кадъ рече частный, хоће са тымъ да по-
каже неку побожность, и светость; го-
ворећи дакле частный постъ, и частный
крестъ, воображава себи као да бы гово-
рио: светый, благословеный, закономъ
установлѣнны, чистый-постъ. Исто као
што се и у цркви чита светый-
великій постъ! А кадъ бы башъ морало
значити, частный - ehrlicher, (коє не значи) то
бы стотину пута было правилнѣ, и смы-
слу сличнѣ, говорити онако, као што је
и по Славенскомъ и по Србскомъ, т. є.
честный постъ, и честный крестъ и. пр.
воздвиженіе честнаго Креста!
честное древо!

Но не чини ништа, ако се (подъ и-
меномъ светый) и говори частный постъ.
то народъ нашъ, ништа манѣ, има о-
петь за сваку седмицу частнога поста,
особито свое име, неговорећи, прва,
друга, трећа частна недѣля (Седмица)
него вели: Недѣля чиста, пачиста,
крстопоклонна, средопостна, глупа,
цвѣтна, и велика, т. є. страстна! —

Ако бы се ткогодъ ставio доказива-
ти, да нашъ народъ - подъ именомъ част-
ный постъ, — частный крестъ - разумѣва,
поштеный - ehrlicher Fasten, ehrliches Kreuz,
а не светый, то бы толико неисправно
было, као оно што народъ говори: Чи-
тао ми је Свештеникъ дѣтету страшну
молитву (furchtbare - furchterliche Gebeth коя
се и не налази у требнику) у мѣсто
страстну молитву, коя се чита одъ пада-
вице, несвѣстице, и огњевите грознице,
страдаюћемъ човеку!!

Нека дакле остане часть Gaffmahl-
гостба, — као што есть, и мора быти; а
часть Ehe поштенъ, (које је вообщте о-
бычайно, ясно, и познато) болѣ ће бы-
ти!

Оставимо мы оно, што се је већ є-
данъ путъ у народу уживично. Нетре-
ба сѣћи оногъ дрвета, које се дубоко у
земљи укорїнило, нарастло, и плодъ
намъ доноси; а текаръ камити друго,
које јоштъ незнамо, хоћели се и прими-
ти, совершеный раствъ свой достигнути,
и плодъ намъ доносити! —

У Трсту на крстопоклонъну Недѣлю 1843.

Ник. Вунновићъ.

СТОРОЂЕНЕ БРАЋЕ.

Србска народна преповедка.

(конецъ)

Садъ се у томъ часу кончи ныови у
њивупретворише, а они су жетеоци были.
У томъ облакъ црнй стиже; изъ нѣга
се пови гласъ чародѣя: „Еси л' видео
бога ти, да је овуда єданъ човекъ са
девойкомъ на коню проторао? „Есамъ“
одговори Јанко, али пре него што самъ
ову ньиву узорao. Облакъ затымъ на-
траја као стрела одлети. Наши пакъ бе-
гунци опеть пређашњији видъ на себе у-
зене, и пошлише даљ своимъ путемъ.

— У томъ је већ чародѣй приспео у
замакъ, где му је мати была, и онъ јој
све преповеди, шта га је на пути стало.
„Ты си луда!“ одговори лотита азвѣтъ,
та они жетеоци были су Јанко и Мила“. Безъ обзыра пође садъ на ново чародѣй
за бегунцима. Они се обое упропасти-
ше, кадъ црнъ облакъ за собомъ опеть
угледаше. Мила што брже узе каменъ
єданъ и баци га за собомъ. Брегови и
грдне стене подигоше се изъ земље, који
путъ облаку мало предупредише. Али

мало затымъ они опетъ облакъ за собомъ угледаше. Мила створи у єданъ ма храмъ великолѣпный и Янко намести, да у место црквеника наврати стои и рече му: „Ако те чародѣй запыта, одговори му да си човека съ девойкомъ видео, али пре него што є првый каменъ за овай храмъ положенъ. Ето ти у томъ и облака, и изъ нѣга се појви гласъ чародѣя: „Еси л' видео бога ти, да є ову да єданъ човекъ са девойкомъ на коню пртрчао“? „Есамъ“ одговори Янко, „али пре него што є првый каменъ за овай храмъ положенъ. На то облакъ на трагъ као стрела одлети. Кадъ є већ чародѣй у замакъ приспео, преповеди матери, шта га є на путу стало. „Одъ тебе нема ништа“ рече лютита аветъ, та црквеникъ онай, нико другиј ни є био, него Янко. Я ћу сама садъ за ньима да поитимъ, да видимъ оједу л' мене преварити. — Янко са Миломъ већ є близу свогъ рођења места дошао, кадъ се на єданпутъ за ньима страовитый облакъ појви. „Ахъ! садъ смо у найвећој опасности, то є моя проклета маја!“ рече Мила. „Она за нама иде у потеру“. На то бразо конј у велико језеро претвори, а они обое две патке постадоше, кое су на језеру пливале. У томъ стиже и црни блакъ, кој се при брегу језера заустави, и изъ нѣга страовита појви се ајда, коя воду изъ језера гутати стаде. Већ скоро воде у језеру не стаде; Янко и Мила очевидну пропасть угледаше, и часъ онай очекиваše, кадъ ће ји ајда прогутати. Али Богъ є на праведной стране. Ајда се одъ воде напреже; огромный се звукъ садъ зачу, и ајда разпаде се. Језеро врати се на место свое, Янко и Мила были су избављени! — Они одма правый видъ узму, и виде да у место грдне ајдае мртво тело авети на црној земљи лежи. Радостни и весели дојоше у место Янковогъ рођења, где

све у тути найвећој застадоше. Али се садъ сва жалость и туга на радость и веселѣ обрати. Янко представи своимъ родитељима Милу, као свою избавитељку, и преповеди имъ све, шта є препатио. — У сладкомъ задовољству живише јоштъ млого година Неделько и Драгија са свои 100 сынова; али јоштъ млого срећни одъ ныи были су Янко и Мила, кои у сладкомъ задовољству и любави дубоку старость доживише, и премда као и свакиј човекъ горкай смрти подлећи морадоше, зато опетъ одъ старина па до данашњегъ дана о ньима се преповедаше, и тако имъ вечитый споменъ у народу србскомъ остале!

(изъ Фогла)

КРАТКА ЦРКВЕНО-ИСТОРИЧНА НАЗНАЧЕЊА.

одъ

Димитрија Арнота.

Почетакъ жертвоприношенија є одъ Адама. Кадъ є изъ Раја изгнанъ био, за знакъ свогъ покаяніја, и за умилостивити Бога, на ту мысъ доће, да жертву Богу принесе. Сабере сѣмена, плодове труда свогъ, сажеже у славу Божију, комъ су примеру и нѣгови потомци слѣдовали.

Идолослуженіе се почело одъ времена Цара Халдейскогъ Ніна сына Вілова. — Нінъ по смрти Отца свогъ Віла, за одлакшти тути и жалости свое, да одъ камена отесати подобије оца свогъ; кое є на средъ града, на једномъ столицу утврдити дао, и заповѣдјо поданикомъ, истомъ Ідолу као Богу самомъ кланяти се године 2000 одъ почетка света, и то є био првый Идолъ на земљи. А у египетскимъ странама Князъ нѣкай именомъ Сирофан је по смрти сына свогъ, дао є подобије нѣгово одъ камена изрезати и на гробу утврдјо; подъ власку нѣговогъ бывшиј народи за умилити се владѣтелю своемъ, почитовали су истый Идолъ поклоненіемъ и жертвама. — О чемъ Соломонъ у премудростима своима Гл. 14 а Златоустъ у посланіјама къ Ефесеомъ Гл. 5 пространо говоре. Шерво Свештеникъ Аронъ године 1600 пре Р:Х: салјо є одъ злата теле, и казао Јерунитијомъ: „Ово є Богъ вашъ, кој васъ є изъ Египта извео“.

УИ тако є ідолослуженіе не само до Христа, но и после 1000 година траяло, докъ годъ ніе вѣра Христова чисто по цѣломъ свѣту обасяла.

Мучительни цркве Христове были су Неронъ 66. Домецианъ 81. Траянъ 98. Адриянъ 126. Діоклесіанъ 284. и Максиміанъ 300 године по Р. Х. — Утѣшительни Цркве Христове были су после Нерона на 300 године Константинъ Великій. После овогъ Феодосій великий 408. Михаилъ и Феодора 842 по Христу и многи прочи.

Іконе свете, изворъ свой имаю, юштъ одъ оногъ времена, кадъ є Мойсей съ Богомъ на Сінайской гори беседіо. — Кадъ му є Богъ заповѣди дао, казао му є да направи Ківотъ за ъти, и надъ Ківотомъ два Херувіма изобрази, кое му є подобіе у облаку показао овыма рѣчма: „Да направишъ на начинъ показанийти на гори“. Исхода с. 25 и 26. И одъ тогъ времена почелѣ се свете Іконе изображавати. А одъ ближегъ времена каже се да є Святый евангелистъ Лука, видѣни Матерь Божію гдѣ Христы на рукама носи; „образъ Богородицѣ“ првый написао; но првый Ікопопочитатель быво є Мойсей и Аронъ. — Камень Вѣри С. 160.

ВѢСТИ.

Лондонъ, 31 марта. Неволя є тако велика, да юй се мора и то скорымъ у помоћи притећи, иначе Енглеской наївећа опасность нрести. И то нико не одриче. Али како да юй се помогне? Ту се не соглашују. Налазе се кон мысле, да бы се съ библиюмъ и училиштемъ могло помоћи, и будући да веће число нема ништа противъ библие и училишта, зато є могуће, да ово средство на последакъ согласије камера садржава. Ал' народъ глађує, и будући да библији и школа никаква леба не дају, зато є овде и друга юштъ помоћи нуждна. — Мало по мало различита су мићніја о практичномъ средству давана, како бы се спрѣчъ спротини крај учинио. Прво є гласило: „дайте намъ слободный ране увозъ, пакъ ће лебацъ јефтинъ быти и народъ ће шта имати ести“! Али ово мићніје противно є было притижательниа добара, ёрь слободный ране увозъ пыове бы приходе умалio. — — Пре два дана изиђе другиј планъ: изселбина спрѣчъ и колонизација. Ово є врло лако могуће, да владѣліе у тайности овай планъ подкреплюје, ёрь онъ бы му допустіо, таково што учинити, што у

самој ствари нити бы рокодѣлцима нити земљодржцима противно было, а спротини бы се чинило да є поможено. Тако бы се свима право и ни единомъ неправо учинило. — — Юче намъ Г. феррандъ съ трећимъ планомъ изиђе, спрѣчъ: да се земља између спромаха подели. Онъ каже: Енглеска по мићніју найбольи штатистикера има 16 милиона ютара пусте земље; одъ тога једну част поделимо између спромака, пакъ є нужди и неволи крај учинићи. Овомъ плану правительство се изјаснило, да онъ ни є практичанъ, и да се у дѣјство не може привести. Различне парте једна противу друге явно стое. Рукодѣлци стое за слободну ране торговину, капиталисте за колонизацију и на селбину, земљодржци (само поједини) за некиј родъ lex agraria, спрѣчъ, да се необдѣлана земља између спромаха подели.

(Рhein. Ztg)

ДОПИСЪ.

Трстъ. Гласи изъ Босне явљају, да се у тамошићмъ граду Бањојлуци наоди једно нечувино чудо: — дѣвойка (Србкиња) 16 година стара, а већъ гигантскогъ стаса. Она є $7\frac{1}{2}$ ногу висока *) у тѣлу круни и меснати, као једанъ пакрипунни човекъ. Великанки очијо, намргођена лица, мрка и страшнита погледа. Промукунутогъ гласа, кротка, и одъ мало речи — и заръ збогъ свое наказе - стидљива. Мало једе, а много пје. Нью є то ништа на једанпутъ испразнити пејаръ одъ по оке, найжешће ракије. Тамошини народъ чопоромъ долази, да се овогъ чуда нагледа, и дарива юй свакъ по нешто. Везиръ Сараевски дао є њу к' себи довести, да є види; и бояти се да є не пошаљ Цару у Стамболъ. Некиј Сараевски трговци давали су ићной матери и брату 3000 фр. сп. да є у народнѣ фини одѣло преобуку, и по свијету воде, где бы безсумњио млади новаца на њу скупили. Братъ бы є дао, а мати - премда се у пукой спротини наоди - педа о томъ ни говорити! Изъ овога се види, да нашъ народъ у чадолюбију све скоро остале народе превозилази, юштъ до тога степена не приспѣвиши, да изъ користомубија - дјесте свое, као наказу свијету на угледъ дае!

В.....

*) а колика ће юштъ нарастити, и укрупнити до 18-те и 20-те године.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

(Чудноватъ надпись) У предѣлу гориѣ Аустріе, на врати єдне Цркве стоновакій надпись: *Praesens imperfectum, est perfectum, plusquamperfectum futurum*; то есть: Садашњость е несовршена, а совершено може нѣгда быти и совершениe.

(Штатистическо назначеніе о Петрограду). У Петрограду има 470,000 душа. 117 црквій, восточногъ вѣронсповѣданія. 12 црквій и 9 капела закона Протестантскогъ. Число домова 3661, између кон су само 3265 камена зданія. Нова зимска Палата е ремекъ художества, и у новія времена чудовиште зданія се назвати може.

(Паша). Ова е рѣчъ Паша Персійска, изначи по Персійскомъ произношенію Паша, Кралѣва нога. Турцы овомъ речю Намѣстнике Окружія, и войводе називаю.

(Історічный споменъ) Преносай Наполеоновы костію у Французку землю, не само знаменита времена владе иѣгове; но и различне манѣ и више познате анекдоте представляю. — Тако су нѣгда сајужене Гайнѣ државе Наполеону као покровителю приморавану покорность указывати принуждене быле; нѣгдашиѣ Вестфалско Кралѣство, за знакъ покорности заповѣди єдно вече на честь Наполеона главный градъ освѣтлести. Изъ међу многи прозрачны надписа, иѣкій ученикъ слѣдующій е надпись сачиніо: *Patri Patriae* (Отцу Отечества) *Regi Vestphaliae* (краю Вестфалію) *Acad. Tit.* (Академіе покровителю). Ненаклоность, и незадовольство свое, что е принужденъ было, приверженость Наполеону указати, съ тымъ визявю; что е право и последиѣ писмо само, и после дугогъ времена свѣтлости оставило. Р-е-Р-е-А-т, то есть *Regerat*, да погине.

Д. А.

СМЕСИЦЕ.

ОДГОВОРЪ ЗАПЛАШЕНОГЪ ДЕТЕТА.

(съ Немецкогъ).

„Ко е створио овай светъ“!? запыта єданъ воспитатель, кон воспитаніе деце у палаци

наћи е мыслю, свогъ заплашеногъ питомца, с' онаковимъ тономъ, каквимъ обычно пыта; ко е разбии ову чашу? или кое ову книгу овде метнуо? Дете му проприувши одговори: „Юни самъ я Господине“! „Глупаче! я те пытамъ ко е светъ створио“? С' дрктаюћимъ и єданѣмъ помешанимъ гласомъ поправи дете одговоръ, съ речма: „Я-я самъ, сладкий Господине! ал' ваћь овако као Бога молимъ, нећу то никадъ више чинити“!

Іованъ Балугчићъ.

Нѣкій краснорѣчія учитель, овако е ученикомъ, различне начине државо - управленија толковао: Демокрација вели тако е домостроеніе, у комъ се незна ко е куваръ, ко ли ключаръ. Аристократія е брза рѣка, по којої, сви се возати ради, докъ на послѣдку сви не потону. Монархіја е то, гдѣ само єданъ говори, а други сви кажу: слуга покорный. А Анархіја е, гдѣ єданъ незна ни самъ шта ће, а други не ради што бы му радити требало.

ПОГРЕШКЕ.

У числу 25. стр. 150. вр. 20. стон: премѣна м. промѣна, стр. 154. вр. 11. одѣ д. 843 м. 1843. стр. 155 вр. 7 одѣ д' дестойномъ м. достойномъ; стр. 156. вр. 13 перохія м. парохія; вр. 14 зито м. зато. У ч. 26 стр. 1. пиму м. писму, стр. 158. бесполица м. беспослица стр. 159. вр. 12, одѣ д. Допутирци м. Депутирци.

Цена ране 6 Априла на Пешт. піяци
Пешт. меровъ, гропи. б. вр.

	найб.	сред.	лош.
Чисто жито	138	130	120
Наполица	100	—	—
Ражъ	90	88	—
Єчамъ.	72	70	—
Зобъ	60	55	—
Кукурузъ	90	88	—

Станѣ дунава.

3. Април. 7'. 0''. 8''. 7. Април.
6', 11'', 3''. (надъ о.)

Издаватель Димитрій Іовановићъ. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словниа Баймоловићъ.